

KOPNO IZPOPOLNJEVANJE VPZS 2018 - 2020, RAZVEDANJE

Klasična orientacija na planinskih pohodih s karto in kompasom (priprava in izvedba)

Večino slišane pozabimo,

kar naredimo znamo,

kar ponavljamo obvladamo.

Obvladovanje planinske orientacije je osnovno znanje vodnika, ki ga uporabimo takoj, ko se znajdemo v neznanem okolju. Verjamem, da večina vodnikov naredi ogledno turo, posebno, če predvideva udeležbo zelo različno sposobnih udeležencev zato, da pri izvedbi ni velikih presenečenj. Narava je še vedno nepredvidljiva in nam lahko pokvari še tako dobro načrtovanje, ali pa se pohod zaradi nepredvidenega dogodka premakne v noč. V takih razmerah je obvladovanje planinske orientacije odločilno kljub sodobnim pripomočkom za orientacijo (GPS, GSM).

I.) Vaje v učilnici –koči:

Inštruktor pripravi podatke za risanje na karto na območju, kjer je izpopolnjevanje. Narisane točke so kontrolne točke orientacijskega pohoda. Uporabljamo planinske topografske karte v merilu 1:25 000 izjemoma 1:50 000. Če za področje usposabljanja ni ustrezne planinske karte uporabimo DTK 1:25 000

1.) Določanje (risanje) točke na karti s podanimi koordinatami (geografske, pravokotne):

-uporabimo karte z geografsko in pravokotno koordinatno mrežo.

-podatki za določitev točke so usklajeni za koordinatno mrežo uporabljene karte.

Navodilo: pomembna je natančnost risanja in pravilni izračun dolžine poltrakov in poznavanje koordinatnih sistemov.

Primer uporabe risanja točke s pomočjo koordinatnih sistemov v praksi:

Po telefonu dobite vrednosti koordinat, kjer se trenutno nekdo nahaja, ker nima v telefonu ali GPS naložene kartografije lahko pa odčita svoj položaj s pomočjo koordinat. Po podatkih, ki jih dobite lahko sklepate in določite za kateri koordinatni sistem so podatki ali pa vam sporoči

v katerem koordinatnem sistemu je njegov sprejemnik. Podatke si izračunate za svoje merilo karte ter jih narišite in določite njegov položaj.

2.) Določanje točke na karti s pomočjo presečišča smernih kotov (azimutov)

-uporabimo isto karto kot pri prvi vaji.

-podatki za smerne kote so iz ali na znane objekte, ki so na karti.

-podatki so lahko kombinacija podatkov za koordinate in smerne kote

Navodilo: pri risanju uporabljajte kotomer in tanek svinčnik . Risanje s pomočjo busole ali kompasa ni natančno.

Primer uporabe risanja presečišča smernih kotov v praksi:

Osnovni primer uporabe risanja smernih kotov na karto je določanje stojne točke s pomočjo meritve smernih kotov na znane vidne objekte ter prenos na karto. Bolj kot so izbrani objekti okrog našega stojišča v smeri pravega kota vsak k sebi, natančnejše bomo določili stojišče. Če pa nam premice smernih kotov oblikujejo lik namesto presečišča je točka v težišču lika.

3.) Določanje točke na karti s presečišči koordinate in višine (plastnica na določeni višini) ali linijskega objekta na karti

-lega točke je podana s smerjo in nadmorsko višino ali

-lega točke, ki je podana opisno s smerjo in objekti.

4.) Določanje smeri in obsega orientacijskega pohoda

-Inštruktor oz. predavatelj da navodila za smer pohoda oz. vrstni red kontrolnih točk.

- v okviru narisanih kontrolnih točkah določimo smer pohoda in podatke, ki so pomembni za orientacijski pohod ter si sestavimo tabelo važnih podatkov.

-izmerimo smerne kote od točke do točke in razdalje ter predvidimo čas hoje

-v primeru večjih razdalj ali preprek v oteženih razmerah si določimo pomožne kontrolne točke.

-iz podatkov vsebine karte določimo nevarna in ključna mesta.

Za razumevanje in izvedbo vaje obnovite poglavje 5.2 Orientacija v učbeniku Planinska šola in v Vodniškem učbeniku ali pa na povezavi..... Razvedanje Jože Dajnko, Janez Vertič

II.) Izvedba orientacijskega pohoda

Načrt orientacijskega pohoda, ki smo ga pripravili v učilnici oz. koči izvedemo v skupinah po trije udeleženci.

1.) Potrebna oprema:

Obleka in obutev primerna terenu, vremenu in letnemu času.

Planinska topografska karta z vrisanimi kontrolnimi točkami pohoda in tabela podatkov.

Kompas, pedometer, višinomer, za kontrolo GPS sprejemnik.

Nahrbtnik s kompletom PP.

2.)Praktični napotki za orientacijski pohod:

-Gibanje v naravi na orientacijskem pohodu zahteva vso zbranost, ker moramo nenehno spremljati naravo, ki jo primerjamo s karto. Na ta način lahko vedno zelo hitro določimo stojno točko.

-Pri gibanju uporabljamo poti in komunikacije, ki se ujemajo z vsebino na karti.

-Izjemoma posamezne krajše odseke prehodimo po azimutu. Pazimo, da s hojo ne povzročamo škode na posevkih.

Na usposabljanjih vodnikov izvajamo vsebine in zahtevnosti, ki včasih presegajo zahtevnost posamezne kategorije vodnika predvsem zato, da bomo znali pravilno reagirati v oteženih okoliščinah.

Vodnike, ki jih zanimajo orientacijski pohodi pa vabim, da se vključijo v sistem orientacijskih tekmovanj, ki ih organizira MK PZS.

Pripravil: Janez Vertič